

Lijsterbesspirea (*Sorbaria sorbifolia*)

Bijenweide in bebouwde omgeving

Imkers die hun bijen in een bebouwde omgeving hebben staan, hebben veelal in het geheel geen behoefte om met hun volken naar bijzondere drachtgebieden te reizen. Ook voor de bijenvolken is dat in vele gevallen niet nodig om in hun levensbehoeften te voorzien want het openbaar groen heeft in veel steden en dorpen alles te bieden wat maar wenselijk is. De bijen kunnen bovendien nog kiezen uit een groot arsenaal van verschillende soorten bijenplanten. Een daarvan is de Lijsterbesspirea. De struik is 6 ■ geschikt voor tuinen, parken en plantsoenen, en vergt weinig onderhoud.

Uit Azië

De Lijsterbesspirea is een van de 15 soorten van het geslacht *Sorbaria* van de grote Rozenfamilie (Rosaceae). Het geslacht heeft zijn oorspronkelijk verspreidingsgebied liggen in het deel van Azië dat zich uitstrekt van Afghanistan tot in Oost-Azië. Alle soorten van het geslacht hebben bladeren waarvan de vorm veel gelijkenis vertoont met die van de Wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), vandaar de naam *Sorbaria*. Halverwege de 18^e eeuw is de Lijsterbesspirea naar Engeland ingevoerd en in cultuur gebracht.

Vroege bladvorming

De Lijsterbesspirea is een bladverliezende struik, die 1-2 m hoog kan worden. Reeds vroeg in het voorjaar verschijnen de bladeren. Ze zijn 15-25 cm lang en oneven geveerd. De blaadjes van een blad hebben een dubbel gezaagde rand. Naar het eind van het blaadje worden de tandjes steeds kleiner. De bloei-periode valt in de maanden juni, juli en augustus. De bloemen staan in grote rechtopstaande pluimen. In verband met de beschikbare ruimte (en voor het gemak!) is voor de illustratie een kleintje gekozen. Aan de bloeiwijze is hier duidelijk te zien op welke wijze de bloemen zich aan bezoekende insecten presenteren: groepsgewijs en dicht bij elkaar staande. Samen vallen ze beter op dan alleenstaand.

Witte bloemen

Opvallend is dat bij diverse planten, waarvan de bloemen zich op deze – massale – manier laten zien, de bloemkleur veelal wit is. Voorbeelden daarvan zijn onder andere: de Vuurdoorn (*Pyracantha coccinea*)

waarvan de bloemen één grote massa vormen; de Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*) waar de bloemen in groepjes bij elkaar zitten en veel soorten van de Schermbloemenfamilie (Apiaceae) waarvan de bloemen een scherm vormen. Dergelijke witte bloemen hebben ook geen bijzondere oriëntatiemiddelen zoals bijvoorbeeld een nectarmerk of een speciale tekening met behulp van de ultraviolette kleur op de kroonbladen. Omdat de bloemen, die voor ons oog wit zijn, voor de bijen uit het zichtbare licht alleen geel en blauw, en daarnaast soms een heel klein beetje ultraviolet, terugkaatsen, zijn ze voor de bijen 'bijenblauwgroen'.

Dat is ook het geval bij de Lijsterbesspirea. De bloemen hebben vijf witte kroonbladen. Ze hebben een groot aantal meeldraden die twee maal zo lang als de kroonbladen kunnen worden. De nectariën liggen op de komvormige bloembodem. De stampers, vijf in getal, staan los van elkaar.

Bijenbezoek

Bij tijd en wijle kan een druk bezoek van bijen op de bloemen worden verwacht. Wanneer ze enkel en alleen stuifmeel verzamelen, lopen ze erg druk over de bloesems om maar met zoveel mogelijk stuifmeel in aanraking te komen. Wie nectar verzamelt, doet het rustiger aan. Het in klompjes verzamelde stuifmeel is lichtbruin. De bloemen zijn ook zeer geliefd bij hommels en vlinders.

Vermeerdering

De plant vermeerdert zich door de vorming van zaad en vegetatief door middel van worteluitlopers. De vrucht is een kokervrucht die langs een buiknaad openspringt. In iedere vrucht komen twee zaden tot ontwikkeling. De zaden zijn lang en smal en licht van gewicht. Nadat ze op de grond zijn gevallen kunnen ze nog gemakkelijk door de wind worden verspreid. Soms ontwikkelen zich op grote afstand van de oorspronkelijke groeiplaats planten langs en tussen de verharding waar niet intensief het groen wordt verwijderd.

Literatuur

Daumer, K. (1958): Blumenfarben, wie sie die Bienen sehen. Zeitschrift für vergleichende Physiologie, 41: 49-110.

Lijsterbesspirea (*Sorbaria sorbifolia*)

A bloeiwijze; B bloem; C meeldraden; D stuifmeelkorrel (tricolporaat): 1 polair, 2 equatoriaal; E stampers; F stamper; F opengesprongen kokervruchten; H zaad.